Sistemin En Etkileyici Numarası

Theodore Kaczynski

2008

İçindekiler

> Teknik zorunlulukların şekillendirdiği toplumun en büyük lüksü faydasız başkaldırışların ve kabullenmiş gülücüklerin fazlalığı olacaktır. - Jacques Ellul[1]

Sistem günümüzün sözde devrimcilerine ve isyancılarına bir numara yapıyor. Numara o kadar ince ki, eğer bilinçli bir şekilde planlansaydı matematiksel zarefeti için takdir edilmesi gerekirdi.

1. Sistem Ne Değil

Sistem'in ne olmadığını açıklayarak başlayalım. Sistem George W. Bush ve danışmanları ve atadıkları değil, eylemcilere kötü davranan polisler değil, çokuluslu şirketlerin CEOları değil, ve laboratuvarlarında yaşayan şeylerin genleriyle oynayan Frankensteinlar değil. Bütün bu insanlar Sistem'in hizmetkârları, fakat bizzat sistemi oluşturmuyorlar. Bilhassa, bu insanların şahsi değerleri, tutumları, inançları ve davranışları Sistem'in ihtiyaçlarıyla muazzam bir çatışma içerisinde olabilir.

Bir örnekle açıklamak gerekirse, Sistem mülkiyet haklarına saygı duyulmasını ister, nitekim CE-

---

[1] Jacques Ellul, Teknolojik toplum, çeviri John Wilkinson, yayın Alfred A. Knopf, New York, 1964, sayfa 427.

Olar, polisler, bilim insanları, ve politikacılar bazen çalarlar. (Çalmaktan bahsederken kendimizi fiziksel cisimleri kaldırmakla sınırlamamıza gerek yok. Bütün yasadışı mülkiyet edinimlerini de dahil edebiliriz, örneğin vergi kaçakçılığı, rüşvet almak, ve diğer yozlaşma ve yolsuzluk biçimleri.) Fakat CEOların, polislerin, bilim insanlarının ve politikacıların bazen çalıyor olmaları çalmanın Sistem'in bir parçası olduğu anlamına gelmez. Tam tersine, bir polis veya politikacı çaldığı zaman Sistem'in yasaya ve mülkiyete saygı talebine isyan ediyor. Nitekim, çaldıkları zaman bile, halkın gözünde yasa ve mülkiyete olan saygılarını sürdürdükleri sürece Sistem'in hizmerkârları olmaya devam ediyorlar.

Politikacılar, polisler, veya CEOlar tarafından yapılan yasadışı eylemler ne olursa olsun, hırsızlık, rüşvet ve yolsuzluk Sistem'in parçaları değil hastalıkları. Ne kadar az hırsızlık olursa, Sistem o kadar iyi işler, ve bu yüzden Sistemin hizmetkârları ve destekçileri her zaman kamunun önünde yasaya saygıyı savunuyorlar, her ne kadar kendileri özelde yasaya karşı gelmeyi uygun bulsalarda.

Başka bir örnek. Polisler Sistem'in uygulatıcıları olsalar da polis şiddeti Sistem'in parçası değil. Polisler bir şüphelinin canını okuduğunda Sistem'in işini yapmıyorlar, yalnızca kendi öfkelerini ve düşmanlıklarını kusuyorlar. Sistem'in hedefi gaddarlık

veya öfke değil. Polis işi düşünüldüğünde, Sistem'in hedefi kurallara uymaya mecbur bırakmak ve bunu yaparken de mümkün olduğunca az huzursuzluk, şiddet ve kötü izlenime sebep olmak. Bu sebeple, Sistem'in bakış açısından, ideal polis hiç sinirlenmeyen, gerekli olandan fazla şiddet kullanmayan, ve insanları kontrol altında tutmak için mümkün olduğunca güçten ziyade manipülasyona bel bağlayandır. Polis gaddarlığı Sistem'in parçası değil, yalnızca diğer bir hastalığı.

Kanıt için, medyanın tutumuna bakın. Anaakım medya neredeyse tamamen polis gaddarlığını kınıyor. Tabi ki, anaakım medyanın tutumu, kural olarak, Sistem için iyi olanı belirleyen toplumumuzdaki güçlü sınıfların fikir birliğini yansıtıyor.

Hırsızlık, yolsuzluk ve polis gaddarlığı için söylenenler, ırkçılık, cinsiyetçilik, homofobi, sefalet ve kötü çalışma koşulları gibi ayrımcılık ve mağduriyet sorunları için de söylenebilir. Bütün bunlar Sistem için kötüdür. Örneğin, siyahi insanlar kendilerini aşağılanmış ve dışlanlamış gördükçe, daha çok suça başvuracaklar ve Sistem'in işine gelecek kariyerler için kendilerini eğitmeye daha az eğilimli olacaklar.

Modern teknoloji, hızlı uzun mesafeli ulaşımı ve geleneksel yaşam biçimlerini bozmasıyla, nüfusların karışımına sebep oldu, bu sebeple günümüzde farklı

ırk, milliyet, kültür ve dinden insanlar yanyana yaşamak ve çalışmak zorunda. Eğer insanlar birbirlerinden ırk, din, cinsel tercih vs. gibi temellerle nefret ederlerse, ortayan çıkan çatışmalar Sistem'in işleyişini aksatır. Jesse Helms gibi geçmişin birkaç fosilleşmiş kalıntıları dışında, Sistem'in liderleri bunu çok iyi biliyorlar, ve bu sebeple okuldan ve medyadan ırkçılık, cinsiyetçilik, homofobi, ve benzeri şeylerin yokedilmesi gereken sosyal kötülükler olduğunu öğreniyoruz.

Hiç şüphe yok ki Sistem'in bazı liderleri, bazı politikacılar, bilim insanları, ve CEOlar kişisel olarak bir kadının yerinin evi olduğunu, veya eşcinselliğin ve ırklar arası evliliğin aykırı olduğunu düşünüyorlar. Fakat çoğu böyle düşünse bile bu ırkçılığın, cinsiyetçiliğin ve homofobinin Sistem'in parçaları olduğu anlamına gelmez, – liderler arasında bulunan hırsızlığın Sistem'in bir parçası olmaması gibi. Nasıl Sistem kendi güvenliği için yasa ve mülkiyete saygıyı destekliyorsa, aynı sebeple ırkçılık ve diğer mağduriyet biçimlerini engellemek zorunda. Bu sebeple Sistem, elit kesimdeki sapmalara rağmen, ayrımcılığı ve mağduriyeti bastırmak zorunda.

Kanıt için yine anaakım medyaya bakın. Birkaç gerici ve cüretkâr eleştirmen dışında, medya ezici

bir çoğunlukla ırk ve cinsiyet eşitliği ile eşcinsellik ve ırklar arası evliliği destekliyor.[2]

---

[2] Modern sanayileşmiş veya modernliğin peşindeki ülkelerdeki medyanın üstünkörü incelenmesi bile Sistem'in ırk, din, cinsiyet, cinsel eğilim vb. ayrımcılıkları ortadan kaldırmaya çabaladığını göstermektedir. Bunu yansıtan binlerce örnek bulmak mümkün, fakat burada biz yalnızca üç tane farklı ülkeden göstereceğiz.

Birleşik Devletler : "Public Displays of Affection," U.S. News & World Report, 9 Eylül, 2002, sayfalar 42-43. Bu makale propagandanın işleyişine güzel bir önek sağlıyor. Homoseksüelliğin kamusal kabulüne karşı olanların görüşlerine yer vererek, görünüşte homoseksüel birlikteliklere karşı tarafsız bir konum alıyor. Fakat bu makaleyi okuyan birisi, homoseksüelliğin kabulünün arzulanabilir ve uzun vadede önlemez olduğu izlenimine kapılacaktır. Önemli olan bir diğer şeyse fotoğraftaki homoseksüel çift: Fiziksel olarak çekici bir çift seçilmiş ve çekici bir şekilde fotoğrafranmış. Propaganda hakkında çok az bir bilgi sahibi olan birisi bile bu makalenin homoseksüelliği kabul ettirmek adına propaganda yaptığını gözden kaçıramaz. Ve U.S. News & World Report'un merkez sağ bir dergi olduğunu göz önünde bulundurun.

Rusya :"Putin hoşgörüsüzlüğü kınıyor," The Denver Post, 26 Temmuz, 2002, sayfa 16A. "MOSKOVA- Perşembe günü Başkan Vladimir Putin ırksal ve dini önyargıyı şiddetle kınadı... "Eğer bu dini veya milliyetçi hoşgörüsüzlüğün şoven bakterisinin yerleşmesine izin verirsek, ülkeyi mahvederiz."

Putin'in uyarıları Perşembe gecesi Rus televizyonunda belirgin bir şekilde tekrarlandı." Vs. vs.

Meksika : "Persiste racismo contra indigenas" ("yerli insanlara karşı ırkçılık devam ediyor."), El Sol de Mexico, Ocak 11, 2002, sayfa 1/B. "Yerli insanlara saygıyı arttırmak için bütün

Sistem ezik, pasif, evcil, uysal ve itaatkâr bir nüfusa ihtiyaç duyar. Sosyal makinenin işleyişine zarar verebilecek herhangi bir çatışmayı ve rahatsızlığı engellemek zorunda. Irksal, etnik, dini ve diğer grup düşmanlıklarının yanısıra, maçoluk, saldırgan dürtüler, ve her hangi bir şiddet eğilimi gibi düzensizliğe ve rahatsızlığa sebep olabilecek bütün diğer eğilimleri bastırmak veya kendi avantajı için kullanmak zorunda.

Doğal olarak, geleneksel ırksal ve etnik çatışmalar yavaşça ölüyor, maçoluk, saldırganlık, ve şiddetli dürtüler kolayca bastırılamıyor, ve cinsel kimliklere karşı tutumlar bir gecede dönüştürülemiyor. Bu ne-

---

yaptıklarımıza rağmen, ayrımcılığa maruz kalmaya devam ediyorlar..." Makale piskoposların ayrımcılığa karşı mücadelsinden bahsediyor, fakat ayrıca piskoposların kadınların geleneksel aşağı konumlarından kurtarmak için yerli geleneklerini arındırmaktan da söz ediyor. El Sol de Mexico merkez sağ bir gazete olarak bilinir.

İsteyen bu örneklerden binlercesini daha bulabilir. Sistemin kendisinin ayrımcılığı ve mağduriyeti ortadan kaldırmaya yöneldiğinin kanıtı o kadar bariz ve çok ki radikallarin bu kötülüklerle mücadele etmenin bir çeşit isyan olarak görmesi çok şaşırtıcı. Bu yalnızca profesyonel propagandacılar tarafından iyi bilinen bir fenomene bağlanabilir: İnsanlar ideolojilerine ters düşen bilgileri görmezden gelebilir, kavramayı veya hatırlamayı beceremeyebilirler. Bu makaleyi inceleyin, "Propaganda," in The New Encyclopedia Britannica, Volume 26, Macropædia, 15th Edition, 1997, pages 171–79, specifically page 176.

denle bu değişimlere direnen pek çok birey var, ve Sistem direnişlerinin üstesinden gelme problemiyle karşı karşıya.[3]

2. Sistem İsyan Dürtüsünü Nasıl Sömürüyor

Hepimiz modern toplumda sıkı bir kurallar ve düzenlemeler ağıyla kuşatılmış durumdayız. Şirketler, hükümetler, sendikalar, üniversiteler, kiliseler, ve politik partiler gibi büyük örgütlenmelerin merhametindeyiz ve sonuç olarak güçsüzüz. Köleleğin, güçsüzlüğün ve Sistem'in bize yaptığı diğer saygısızlıkların soncu olarak başkaldırmaya neden olan yaygın bir memnuniyetsizlik hakim. Ve işte burası Sistem'in en etkileyici oyununu oynadığı nokta: Görkemli bir aldatmacayla, isyanı kendi avantajına çeviriyor.

[3] Bu bölümde Sistem'in ne olmadığı hakkında konuştum, fakat Sistem'in ne olduğunu söylemedim. Bir arkadaşım bunun okuyucunun kafasını karıştırabileceğini belirtti, şunu söylemeliyim ki bu makalenin amaçları doğrultusunda Sistem'in ne olduğuna dair net bir açıklamaya gerek yok. Aklıma Sistem'in ne olduğunu iyi açıklayabilen bir cümle gelmiyor ve ben de Sistem'in ne olduğuna dair bir bölüm ayırarak yazının akıcılığını bozmak istemedim, bu yüzden soruyu yanıtsız bıraktım. Soruyu yanıtlayamamın okuyucunun bu makalenin değinmek istediği noktasını anlamada sıkıntıya sokacağını düşünmüyorum.

Birçok kişi memnuniyetsizliklerinin kökenini bilmiyor, bu sebeple başkaldırıları yönsüz. Başkaldırmak istediklerini biliyorlar, fakat neye karşı başkaldırmak istediklerini bilmiyorlar. Neyse ki, Sistem onlara başkaldırmak için standart hale gelmiş bir sorunlar listesi sağlıyor: ırkçılık, homofobi, kadınların sorunları, sefalet, kötü çalışma koşulları... bütün bir "aktivist" sorunları torbası.

Sözde isyancıların birçoğu yemi yutuyor. Irkçılık, cinsiyetçilik vb. ile savaşırken yalnızca Sistem'in işini yapıyorlar. Buna rağmen, Sistem'e karşı başkaldırdıklarını zannediyorlar. Bu nasıl mümkün olabilir?

Birincisi, elli yıl önce Sistem henüz siyahiler, kadınlar ve eşcinseller için eşitlik sağlamaya adanmamıştı, öyle ki bu meseleler için yapılan eylemler hakikaten bir çeşit başkaldırıydı. Sonuç olarak bu meseleler isyan meseleleri olarak kabul gördü. Bu statüyü günümüzde de bir gelenek olarak korudular; zira her isyankâr nesil önceki nesilleri örnek alır.

İkincisi, daha önce de belirttiğim gibi, hâlâ daha Sistem'in getirdiği sosyal değişimlere direnen muazzam sayıda insan var, ve bu insanların bazıları polisler, yargıçlar ve politikacılar gibi otorite figürleri. Bu direnişçiler sözde isyancılar için isyan edecek hedef sağlıyor. Rush Limbaugh gibi eleştirmenler aktivistlere ateş püskürerek bu sürece yardımcı oluyor:

Birilerini kızdırdıklarını görmek aktivislerin isyan ettikleri ilüzyonunu besliyor.

Üçüncüsü, Sistem'in talep ettiği sosyal değişimleri tamamıyla kabul eden Sistem liderleriyle çatışmaya girmek adına, sözde isyancılar Sistem'in liderlerini sağduyulu kabul edeceği çözümlerin çok ötesine gidiyorlar, ve önemsiz konularda abartılı öfke gösteriyorlar. Örneğin, siyahilere tazminat ödenmesini talep ediyorlar, ve ne kadar ihtiyatlı ve makul olursa olsun azınlık gruplarına yapılan herhangi bir eleştiriyi kaldıramıyorlar.

Böylelikle aktivistler Sistem'e başkaldırdıkları yanılsamasını sürdürebiliyorlar. Fakat bu yanılsama saçma. Irkçılığa, cinsiyetçiliğe, homofobiye ve benzerlerine karşı çıkmak, politik yozlaşma ve yolsuzluğa karşı çıkmaktan daha fazla Sistem'e isyan etmek değil. Politik yozlaşmaya ve yolsuzluğa karşı çıkanlar isyan etmiyorlar, Sistem'in uygulatıcısı olarak davranıyorlar: Politikacıların Sistem'in kurallarına uymalarını sağlamaya yardımcı oluyorlar. Irkçılığa, cinsiyetçiliğe, ve homofobiye karşı mücadele edenler de benzer şekilde Sistem'in uygulatıcısı olarak davranıyorlar: Sistem'e problem oluşturabilecek ırkçı, cinsiyetçi, ve homofobik tutumları bastırma da Sistem'e yardımcı oluyorlar.

Fakat aktivistler yalnızca Sistem'in uygulatıcıları olarak davranmıyorlar. Ayrıca dikkatleri

Sistem'den ve kurumlarından uzak tutan bir yıldırımsavar olarak hizmet ediyorlar. Örneğin, kadınları evden çıkarıp işyerine koymak Sistem'in avantajınaydı. Elli yıl önce, eğer hükümet veya medya aracılığıyla Sistem, kadınların hayatlarını evlerine değil de kariyerlerine odaklamalarını kabul edilebilir yapmak adına beklenmedik bir propagandaya başlasaydı, bu değişime karşı direnç yaygın bir huzursuzluğa sebep olurdu. Gerçekte olan ise, bu değişimlere Sistem'in güvenli bir mesafeden takip ettiği radikal feministler önayak oldu. Toplumun daha muhafazakâr üyelerinde oluşan hınç Sistem ve kurumlarındansa bu radikal feministlere yöneldi, zira Sistem'in desteklediği değişimler feministler tarafından öne sürülen değişimlerden daha yavaş ve ılımlı göründü, ve hatta bu görece yavaş değişimler bile Sistem'e radikaller tarafından zorlanıyormuş gibi görünmüştü.

3. Sistem'in En Etkileyici Numarası

Yani, özetle, Sistem'in en etkileyici numarası bu:

1. Kendi verim ve güvenliğiadına, teknolojik ilerleme sonucu değişen durumları karşılamak

adına Sistem derin ve radikal sosyal değişimler getirmek zorunda.

2. Sistem tarafından zorlanan yaşam koşullarından doğan hüsran isyankâr dürtülere yol açıyor.
3. İsyankâr dürtüler Sistem tarafından ihtiyaç duyduğu sosyal değişimlere uygun biçimde düzenleniyor; aktivistler Sistem'in kabul etmemizi istediği yeni değerler adına eski ve modası geçmiş değerlere "isyan ediyorlar".
4. Bu şekilde, öbür türlü Sistem'e zararlı olabilecek isyankâr dürtüler, yalnızca zararsız değil, aynı zamanda Sistem'e yararlı hale getiriliyor.
5. Zorlanan sosyal değişimlerin getirdiği kamusal kızgınlığın çoğu Sistem'den ve kurumlarından uzaklaşıp bu değişimlere önayak olan radikallere yöneliyor.

Tabi ki, bu numara bir numara yaptıklarının bile bilincinde olmayan Sistem liderleri tarafından önceden planlanmadı. Nasıl işlediği aşağı yukarı şöyle:

Herhangi bir konuda nasıl davranacağına karar verirken, editörler, yayımcılar, ve medyanın sahipleri bilinçli ve bilinçsiz bazı faktörleri dengelemek

zorunda. Okuyucularının veya izleyicilerinin bastıklarına veya yayınladıklarına nasıl tepki vereceklerini, reklam verenlerinin, medyadaki akranlarının ve diğer güçlü insanlarının nasıl tepki vereceklerini ve bastıklarının veya yayınladıklarının Sistem'in güvenliğine etkisini dikkate almak zorundalar.

Bu pratik sebepler genelde konu hakkındaki kişisel duygulara baskın gelir. Medya liderlerinin, reklam verenlerinin, ve diğer güçlü kişilerin kişisel hisleri çeşitlidir. Liberal veya muhafakâr, dindar veya ateist olabilirler. Liderler arasındaki tek evrensel zemin Sisteme bağlılıkları, onun güvenliği ve gücü. Bu sebeple, kamunun kabul etme sınırları içerisinde, medyanın yayacağı tutumları belirlemedeki temel faktör Sistem'e iyi olanı belirleyen medya liderleri ve diğer güçlü insanların kaba bir fikir birliği.

Bu nedenle, bir editör veya diğer bir medya lideri bir harekete veya amaca karşı nasıl bir tutum alacağına karar verirken, ilk düşüncesi bu hareketin Sistem için iyi veya kötü bir şeyler içerip içermediği. Belki kendisine kararının ahlâki, felsefi, veya dinsel temelli olduğunu söylüyor, fakat gözlenilebilir bir gerçek ki pratikte Sistem'in güvenliği medyanın tutumunu belirlemede diğer bütün etkenlerin önüne geçiyor.

Örneğin, bir haber dergisi editörü milis hareketine baktığında, hareketin bazı şikâyetlerine ve hedeflerine sempati besleyebilir veya beslemeyebilir, fakat aynı zamanda reklam verenlerinin ve medyadaki akranlarının milis hareketinin Sistem'e zararlı olabileceği ve yıldırılması gerektiğine dair fikir birliğini görür. Bu şartlar altında dergisinin milis hareketine karşı olumsuz bir tutum alması gerektiğini bilir. Medyanın olumsuz tutumu milis hareketinin sönmesinde büyük ihtimalle bir sebep.

Aynı editör radikal feminizme baktığında feminizmin bazı aşırılıklarının Sistem'e zararlı olacağını, fakat aynı zamanda feminizmin Sistem'e yararlı olabileceğini de görür. Kadınların iş ve teknik dünyasına katılımı kendilerini ve ailelerini Sistem'e daha iyi entegre eder. Yetenekleri iş ve teknik konularında Sistem'in hizmetinde olur. Taciz ve tecavüzü bitirmedeki feminist vurgu da Sistem'in ihtiyaçlarına hizmet eder, zira şiddetin diğer biçimleri gibi taciz ve tecavüz de Sistem için tehlikelidir. Belki de en önemlisi, editör modern ev işlerinin acınasılığı ve anlamsızlığı ile modern ev kadınlarının sosyal izolasyonunun kadınlarda ciddi bir hüsrana sebep olabileceğinin farkına varır; Kadınlara iş ve teknik dünyada kariyer yapma şansı verilmediği taktirde Sistem'e zararlı olabilecek bir hüsran.

Bu editör kadınların alt konumda bulunmasını daha uygun bulan maço tipli birisi de olsa, feminizmin, en azından nispeten ölçülü biçiminde, Sistem için iyi olduğunu bilir. Yazı işleri ile ilgili duruşunun ölçülü feminizme karşı olumlu olması gerektiğinin farkındadır, aksi halde reklam verenlerinin ve diğer güçlü insanların memnuniyetsizlikleriyle yüzyüze gelecektir.Bu sebeple anaakım medyanın tutumu ölçülü feminizme destekleyici, radikal feminizme karışık, ve en uç seviyedeki feminizme sürekli düşmancadır.

Bu tarz süreçle, Sistem'e zararlı olan isyan hareketleri olumsuz propagandaya maruz bırakılıyor, Sistem'e faydalı olduğuna inanılan isyan hareketler ise medyada ihtiyatlı bir şekilde destekleniyor. Medya propagandasının bilinçsizce emilimi sözde isyancıları Sistem'in çıkarlarına göre isyan etmeye yönlendiriyor.

Üniversite entellektüelleri de Sistem'in numarasında önemli bir rol oynuyor. Her ne kadar kendilerini bağımsız düşünürler olarak görseler de, günümüzde entellektüeller (bireysel istisnalar hariç) Amerika'nın en toplumsallaşmış, en konformist, en uysal ve evcilleştirilmiş, en şımartılmış, bağımlı ve omurgasız grubu. Sonuç olarak, isyan etme dürtüleri özellikle güçlü. Fakat, bağımsız düşünceden mahrum olmalarından dolayı, gerçek başkaldırı

onlar için imkânsız. Böylelikle Sistem'in numarasına düşüyorlar, insanları öfkelendiriyorlar ve Sistem'in temel değerlerine dokunmadan başkaldırı yanılsamasının keyfini çıkarıyorlar.

Genç insanların öğretmenleri oldukları için, Sistem'e numarasını gençliğe uygulamasında yardımcı oluyorlar, gençlerin isyankâr dürtülerini stantart hedeflere yönlendiriyorlar: ırkçılık, sömürgecilik, kadınların sorunları, vs. Üniversite öğrencisi olmayan gençler, medya aracılığıyla veya bireysel temasla, öğrencilerin isyan ettiği "sosyal adalet" konuları öğreniyorlar ve onları taklit ediyorlar. Böylelikle, akranları örnek almakla gelişen –saç ve giyim stilleri gibi- ve klişileşmiş bir başkaldırıya dayanan bir gençlik kültürü oluşuyor.

4. Numara Mükemmel Değil

Doğal olarak, Sistem'in numarası mükemmel işlemiyor. "Aktivist" topluluk tarafından benimsenmiş bütün konumlar Sistem'in ihtiyaçlarıyla uyumlu değil. Bu bağlamda, Sistem'in karşılaştığı en büyük sorun Sistem'in kullanmak zorunda olduğu iki farklı

propaganda tipiyle ilgili, bütünleştirme propagandası ve ajitasyon propagandası.[4]

Bütünleştirme propagandası modern toplumdaki toplumsallaştırmanın temel mekanizmasıdır. İnsanların Sistem'in güvenli ve kullanışlı aletleri olmaları için sahip olmaları gereken tutumları, inançları, değerleri, ve adetleri yerleştirmek adına tasarlanmıştır. İnsanlara Sistem için tehlikeli olan duygusal dürtüleri bastırmayı veya yönlendirmeyi öğretir. Spesifik ve güncel konulardan ziyade, uzun vadeli tutumlara ve geniş uygulanabilirlikli kökleşmiş değerlere odaklanır.

Ajitasyon propagandası spesifik, güncel durumlarda belli tutumları ve davranışları ortaya çıkarmak adına insanların duygularına odaklanır. İnsanlara tehlikeli duygusal dürtüleri bastırmayı öğretmektense, belli başlı zamanlarda belli duyguları uyarmayı hedefler. Sistem düzenli, uysal, işbirlikçi, pasif, bağımlı bir nüfusa ihtiyaç duyar. Hepsinden öte hükümetin fiziksel güç kullanımında tekel olabilmesi için şiddete başvurmayan bir nüfusa gereksinim duyar. Bu sebeple, bütünleştirme propagandası bize şiddet karşısında dehşete düşmeyi ve korkmayı öğretir, böylelikle çok sinirlendiğimizde

[4] "Bütünleştirme propagandası" ve "ajistasyon propagandası" Jacques Ellul'un 1965'ye Alfred A. Knopf tarafından yayınlanan Propaganda adlı kitabında tartışıldı.

bile şiddete başvurmayalım. ("Şiddet" ile insanlara fiziksel saldırıda bulunmayı kastediyorum) Genel olarak, bütünleştirme propagandası bize pasifliği, bağlılığı ve işbirliğini vurgulayan yumuşak, sevimli değerleri öğretir.

Öte yandan, belli durumlarda bizzat Sistem kendi hedeflerine ulaşmak adına sert, agresif yöntemlere başvurmayı faydalı veya gerekli görür. Buna en iyi örnek savaştır. Savaş zamanında Sistem ajistasyon propagandasına bel bağlar: Askeri eyleme kamusal onayı sağlamak adına, gerçek ve sözde düşmanlarından korkmuş ve onlara kızgın olmaları için insanların duygularıyla oynar.

Bu durumda bütünleştirme propagandası ile ajitasyon propagandası arasında bir çatışma olur. Yumuşak değerleri ve şiddet karşıtlığını en çok benimsemiş insanlar kolayca kandırılıp bir askeri operasyonu desteklemeye itilemezler.

İşte burası Sistem'in numarasının geri teptiği nokta. Bütünleştirme propagandasının değerlerini onaylayan bir şekilde "isyan" eden aktivistler, savaş zamanında da devam ediyor. Savaşa yalnızca şiddet içerdiği için değil, bütünleştirme propagandası tarafından öğretilen yumuşak değerlere ters olan "ırkçı", "sömürgeci", "emperyalist," vs. olduğu için de karşı çıkıyorlar.

Sistem'in numarası hayvanlara yapılacak muamele söz konusu olduğunda da geri tepiyor. Kaçınılmaz olarak, birçok kişi insanlar için öğretilen yumuşak değerleri ve şiddet karşıtlığını hayvanlara da uyarlıyor. Hayvanların et için kesimini ve tavukların küçük kafeslerde tutulan yumurtlama makinelerine indirgenmesini veya bilimsel deneylerde hayvanların kullanılmasını dehşetle karşılıyorlar. Bir noktaya kadar, hayvanların kötü muamele görmesi sonucu oluşan muhalefet Sistem'e faydalı olabilir: Çünkü bir vegan diyeti kaynak kullanımı açısından etçil bir diyetten daha verimli, ve genel olarak benimsenirse, insan nüfusunun artması sonucu Dünya'nın sınırlı kaynaklarında oluşan yükü hafifletebilir. Fakat aktivistlerin hayvanların bilimsel deneylerde kullanımını durdurmaya yönelik ısrarı Sistem'in ihtiyaçları ile çelişiyor, zira tahmin edilebilen gelecekte araştırma kobayı olarak yaşayan hayvanların yerini alabilecek bir alternatif görünmüyor.

Ne olursa olsun, Sistem'in numarasının orda ya da burda geri tepmesi bir bütün olarak isyankâr dürtüleri Sistem'in avantajına çevirmede farkedilir derecede etkili bir araç olduğu gerçeğini değiştirmiyor.

Kabul edilmeli ki, burada bahsedilen numara toplumumuzdaki isyankâr dürtülerinin aldığı yönü belirlemedeki tek etken değil. Günümüzde birçok

kişi zayıf ve güçsüz hissediyor (gerçekten de Sistem bizi zayıf ve güçsüz yapıyor), ve takıntılı bir şekilde kendisini kurbanlarla, zayıf ve baskı altındakilerle özdeşleştiriyor. Irkçılık, cinsiyetçilik, homofobi ve yeni sömürgecilik gibi mağduriyet konularının standart aktivist konuları olmasının bir sebebi de bu.

5. Bir Örnek

Yanımda entellektüellerin uyumculuğu modern toplumun eleştirisi şekline gizleyerek Sistem'e numarasında nasıl yardımcı olduğunu gösteren güzel örneklerin bulunduğu bir antropoloji ders kitabı var.[5] Bu örneklerin en tatlısı 132-36 sayfalarında bulunuyor, yazar, "uyarlanmış" biçimde, interseks olan (erkek ve kadın fiziksel karekteristikleriyle doğmuş birisi) Rhonda Kay Villiamson'a ait bir makaleyi alıntılıyor.

Williamson Amerikan Kızılderililerinin interseks kişileri kabul etmekle kalmayıp özellikle değer verdiklerini belirtiyor.[6] Bu tutumu kendi ailesinin tutu-

---

[5] William A. Haviland, Cultural Anthropology, Ninth Edition, Harcourt Brace & Company, 1999.

[6] Bu açıklamanın doğru olduğunu sanıyorum. Navaho tavrını kesinlikle yansıtıyor. Bakınız Gladys A. Reichard, Navaho Re-

munu eşitlediği Avrupa-Amerikan tutumla karşılaştırıyor.

Williamson'un ailesi ona acımasızca davranmışlar. İnterseks durumu sebebiyle onu hor görmüşler. "Lanetlendiğini ve şeytana verildiğini" söylemişler, ve "şeytan"ı çıkarmak adına onu etkileyici kiliselere götürmüşler. "Şeytanı öksürüp çıkartacağı" peçeteler bile verilmiş.

Fakat bunu modern Avrupa-Amerikan tutumuyla özdeşleştirmek anlamsız. 150 yıl önceki Avrupa-Amerikan tutumuna yaklaşabilir, fakat bugünlerde herhangi bir Amerikan eğitimci, psikolog, veya anaakım rahip interseks birinin böyle bir muameleye maruz kalması karşısında dehşete düşer. Medya hiçbir zaman böyle bir muameleyi olumlu bir havada vermez.Sıradan orta-sınıf Amerikalılar interseks durumunu Kızılderililerin kabul ettiği gibi etmeyebilir, fakat çok azı Williamson'un gördüğü muameleyi görmezden gelebilir.

Williamson'un ebeveynleri açık bir şekilde tutumları ve inançları Sistem'in değerleriyle tamamıyla zıt sapkın, dindar çılgınlardı. Böylece, modern Avrupa-Amerikan toplumunu eleştirirmiş

---

ligion: A Study of Symbolism, Princeton University Press, 1990, page 141. Kitabın telif hakkı 1950'de alınmış, Amerikan antropolojisi politikleşmeden çok önce, bu nedenle bilginin çarpıtılması için bir sebep göremiyorum.

gibi yaparak, Williamson gerçekte günümüz Amerika'sının baskın değerlerini benimseyememiş sapkın azınlıklara ve kültürel geri kalmışlara saldırıyor.

Haviland, kitabın yazarı, sayfa 12'de külterel antropolojiyi modern Batı toplumunun varsayımlarına meydan okuyormuş gibi yansıtıyor.Bu, gerçeğe o kadar ters ki acıklı olmasaydı gülünç olurdu. Anaakım modern Amerikan antropolojisi alçakça Sistem'in değerlerine hizmet ediyor. Bugünün antropologları toplumlarının değerlerine meydan okuyormuş gibi yaparken, yalnızca Sistem'in gerektirdiği kültürel değişimlere ayak uyduramayan sapkınlar ve geri kalmışlar tarafından savunulan zamanı geçmiş değerlere meydan okuyorlar.

Haviland'ın Williamson'ın makalesini kullanımı bunu güzelce belli ediyor, ve Haviland'ın kitabının genel eğilimini gösteriyor. Haviland okuyuclarına siyaseten doğrucu dersler vermek adına etnografik gerçeklerin altını çiziyor, fakat siyaseten yanlış olan etnografik gerçekleri ihmal ediyor. Böylece, Williamson'ı alıntılıyarak Yerlilerin interseks kişileri kabul etmelerini vurgularken, örneğin, birçok Kızılderili kabilesinde zina yapan kadınların burunlarının kesildiğinden,[7] nitekim erkek zinacılara böyle bir cezanın

[7] Bu iyi bilinir. Bakınız, örnek olarak, Angie Debo, Geronimo: The Man, His Time, His Place, University of Oklahoma

uygulanmadığından; veya Crow Kızılderililerinden bir savaşçı bir yabancı tarafından vurulursa anında saldırganı öldürmesi gerektiğinden; aksi halde kabilesinin gözünde rezil olduğundan;[8] veya Birleşik Devletler'in doğusundaki Kızılderililer tarafından işkencenin yaygın kullanımından bahsetmiyor.[9] Tabi ki, bu tarz gerçekler şiddet, maçoluk, ve cinsiyet ayrımcılığı gösteriyor, bu sebeple Sistemin günümüzdeki değerleriyle uyumsuzlar ve siyaseten yanlış oldukları için sansürleniyorlar.

Press, 1976, page 225; Thomas B. Marquis (interpreter), Wooden Leg: A Warrior Who Fought Custer, Bison Books, University of Nebraska Press, 1967, page 97; Stanley Vestal,Sitting Bull, Champion of the Sioux: A Biography, University of Oklahoma Press, 1989, page 6; The New Encyclopedia Britannica, Vol. 13, Macropædia, 15th Edition, 1997, article "American Peoples, Native", page 380.

[8] Osborne Russell, Journal of a Trapper, Bison Books edition, page 147.

[9] Doğu ABD'ndeki yerlilerinin işkence yaptığı iyi bilinir. Bakınız, örnek olarak, Clark Wissler, Indians of the United States, Revised Edition, Anchor Books, Random House, New York, 1989, pages 131, 140, 145, 165, 282; Joseph Campbell, The Power of Myth, Anchor Books, Random House, New York, 1988, page 135; The New Encyclopedia Britannica, Vol. 13, Macropædia, 15th Edition, 1997, article "American Peoples, Native", page 385; James Axtell, The Invasion Within: The Contest of Cultures in Colonial North America, Oxford University Press, 1985, page citation not available.

Nitekim antropologların Batı toplumunun değerlerine meydan okuduğuna inanırken Haviland'ın gerçekten samimi olduğundan şüphem yok. Üniversite entellektüellerimizdeki kendini kandırma kapasitesi bu noktaya kadar varabiliyor.

Sonuca bağlarken, belirtmek isterim ki zina yüzünden burunları kesmenin, veya kadınların suistimale uğramasının tolere edilmesinin iyi bir şey olduğunu öne sürmüyorum, veya birisinin interseks olduğu için veya ırkı, dini, cinsel eğilimi sebebiyle reddedilmesini ve aşağılanmasını görmek istemiyorum. Fakat günümüz toplumunda bu konular, en fazla, reform konuları. Sistem'in en etkileyici numarası devrimci bir yönelim alabilecek isyankâr dürtüleri, bu tarz ölçülü reformların hizmetine sunmasıdır.

Anarşist Kütüphane

Theodore Kaczynski
Sistemin En Etkileyici Numarası
2008

25.12.2021 tarihinde şuradan alındı: www.teorivepolitika.net
İngilizce Aslı: The System's Neatest Trick - Technological Slavery
Bu Metnin Başka Bir Çevirisi: Sistemin En İnce Oyunu

tr.anarchistlibraries.net